

Úvod do uměnovědných studií

MASOVÁ KULTURA a vliv médií

Barbora Holá, učo: 439058

Pojem masová kultura lze rozdělit na dva samostatné pojmy a díky tomu můžeme lépe pochopit význam tohoto hesla.

Masa je ve slovnících často vysvětlována jako velký shluk nebo dav. Kultura měla v minulosti označovat pěstování rostlin. Později ji jako metaforu začali užívat tvůrci literárních děl. Měla označovat „péči o duši“. Od 16. století se pojem „kultura“ začal používat pro označení především uměleckých činností. Do těchto činností se řadí umění, hudba a literatura, popřípadě věda a filozofie.

Masová kultura a vliv médií

Když se řekne pojem „masová kultura“ většina lidí si představí hlavně kulturu zaměřenou na hudbu a divadlo. Další pojem, který s kulturou úzce souvisí, je pojem „médiá“ či „masmédiá“ čili prostředky komunikace. Bez médií si masovou kulturu dnes dovede představit málokdo. Díky médiím se k mase lidí dostává kultura a další doplňkové informace. Mezi hlavní mediální prvky patří rozhlas, televize, noviny a internet. Zkusíme si je všechny podrobně popsat a určit, jak velký vliv mají na veřejnost.

Noviny – samozřejmě všichni víme, jak vypadají. Nejčastěji vycházejí jako periodikum. Světová asociace novin uvádí, že jako první noviny jsou označovány „Denní události“, které dával pravidelně tesař do kamene Julius Caesar ve starověkém Římě v roce 59 př. n. l. Tudíž můžeme usuzovat, že noviny hrají v historii masové kultury největší roli. A to samozřejmě díky tomu, že mají více než tisíciletou životnost. Hlavní funkcí novin je informovat veřejnost o důležitých informacích. Bohužel v posledních dvaceti letech převzal novinový formát bulvár a funkce novin tak klesla z kolony „prestižní médium“ na „bahno“. Nemůžeme samozřejmě všechna periodika házet do jednoho pytle. Nicméně prznění tak významného historického média je opravdu velká škoda. Ovšem právě bulvarizace novin společnost láká. Proč by potom nejprodávanějším periodikem byl právě bulvární Blesk?

Televize – Dnes je ve většině českých domácností minimálně jeden televizor. Ano, **minimálně** jeden. Ve velkých rodinách bývá zvykem, že televizorů je třeba i více. A to díky tomu, že počet televizních stanic je tak velký a nabízí takové možnosti, že v rodinách často bývá předmětem hádek, který program se bude sledovat. Televizní trh to má v tomhle ohledu velice lákavé, i když i tady už začíná být těsno. Díky možnostem sledovat i zahraniční kanály nám už nabídka tuzemského televizního trhu začíná stačit. Díky televizi máme možnost jednoduchého kulturního vyžití. Pravda, najdeme kanály, které se orientují na tu „vyšší“ kulturu, nicméně převládají ty nenáročné programy, jako telenovely, nekonečné seriály a variétní pořady. Což člověku po mentální stránce nic moc nepřináší. Na druhou stranu se nelze divit, že divák prahne po tomto druhu podívané. Když přijde domů utahaný z práce, těžko se mu chce zaměstnávat si myšlenky smyslem opery, nebo tragické divadelní hry. Historie televize se v Česku píše od roku 1948, kdy se ze Strahova promítal sokolský slet. Vývoj televize pak nabral rychlý spád. Tehdejší režim využíval televizní vysílání jako svůj nástroj k propagaci ideálů a myšlenek. Díky regulaci a přísným kontrolám vysílání to byl velmi účinný nástroj. V současné době

není ani tak zdrojem kvalitních informací, jako spíše nekvalitní kultury. Ale přesto láká davы k obrazovkám.

Rozhlas – historie rozhlasu je také celkem mladou záležitostí. Jeho historie v Česku spadá do roku 1923, kdy se začalo vysílat z pražských Kbelí. Jeho původní funkcí bylo co největšímu množství lidí zprostředkovávat kulturní či sportovní vyžití. Mladá generace to nepamatuje, ale naše babičky nám mnohokrát vyprávěly, jak se v neděli po obědě sešla celá rodina u tranzistoru, aby vyslechla odpolední pohádku. Škoda, že to tak nezůstalo. Díky demokracii se rozmohla i podnikatelská sféra a tak je u nás více rozhlasových stanic než v Indii bohů. V současnosti bereme rádio jako kulisu při nějaké činnosti. Tudíž není potřeba vymýšlet extra náročný program. Dnes si rádia vystačí se zpravodajskou relací v každou celou hodinu. Programovou náplní jinak bývají písně, občasné vstupy moderátorů (které často postrádají smysl), soutěže nebo (ve většině případů) stupidní „fake“ pořady (jako například Mrázek ústředna, Pomsta je sladká či Válka růží). Což kulturu v tomto směru celkem degraduje.

Internet – V dnešní době si bez něj moderní generace nedokáže představit život. Podle Denise McQuaila zaznamenává nejzřetelnější posun televize na místo výsadní mediální instituce globálního a národního významu. Doplnuje tištěná média i rozhlas a vytlačuje je. Osobně si myslím, že díky internetu, který se vyvíjí více než padesát let, můžeme prakticky „cokoliv“. Můžeme si zde přečíst noviny, poslouchat rádio i sledovat televizi. Dá se říct, že internet tak nahradil veškerá masmédiá.

Všem těmto hlavním masmédiím je dáno obrovské plus (anebo mínus?) ovlivňovat obrovské množství lidí. Škoda jen, že novinám, rozhlasu a televizi nezůstala zachována původní myšlenka. Protože kultura v Česku by určitě byla na jiné úrovni, než na které se momentálně nachází. Masová kultura je typickým jevem současné moderní společnosti. Sice pod jejím vlivem zanikají tradiční kultury a zvyky, ale nová doba a masová kultura nám přináší nové a hlavně velké možnosti. Je už ale na nás lidech, jak těchto možností využijeme.

Zdroje:

Jan Jiráček a Barbara Köpplová: Média a společnost: stručný úvod do studia médií a mediální komunikace.

Denis McQuail: Úvod do teorie masové komunikace.

https://prezi.com/dqbdg3zvd_ot/masova-kultura/

<http://burgerova.blog.cz/rubrika/masova-kultura>